

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิกฤตของศาสนทายาท จากการลดลงของ พระภิกษุและสามเณรในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อต้องการทราบสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทาง แก้ไขและข้อเสนอแนะของวิกฤตดังกล่าว

วิธีการดำเนินงานวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ การศึกษาภาคเอกสาร และการศึกษา ภาคสนาม กลุ่มประชากรตัวอย่าง ได้แก่ 1) พระภิกษุ (ผู้บริหารคณะสงฆ์ ผู้บริหารสถานศึกษาของ สงฆ์ เจ้าอาวาส และพระภิกษุลูกวัด) 2) สามเณร และ 3) ประชาชนทั่วไป (มัคทายก ผู้ปกครอง และเยาวชน) ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 180 รูป/ คน ซึ่งได้มาจากการ สุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการ บรรยาย และสรุปผลการวิจัยเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของการลดลงของพระภิกษุและสามเณรในจังหวัดเชียงใหม่ เรียงลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ คือ 1) ค่านิยมและอุดมการณ์ของการบวชที่เปลี่ยนแปลง 2) สภาพสังคมและเศรษฐกิจ ของท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลง 3) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ว่าด้วยการจัดการศึกษาภาคบังคับ 12 ปี

ด้านของผลกระทบจากการลดลงของพระภิกษุและสามเณรในจังหวัดเชียงใหม่ เรียงลำดับ ความสำคัญ 3 ลำดับ คือ 1) ทำให้ขาดแคลนศาสนทายาทของชุมชน 2) ทำให้ค่านิยมและ อุดมการณ์ของการบวชเปลี่ยนแปลงไป 3) ทำให้ขาดพระภิกษุ-สามเณรที่หน้าหน้าที่ในการอุปฐาก และประกอบศาสนพิธี

สาเหตุและผลกระทบดังกล่าว มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันจาก การศึกษาภาคเอกสาร และภาคสนาม และยังพบว่ามีความแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยตามบริบท ท้องถิ่นซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อวิถีชีวิต รูปแบบและวิธีการทางศาสนา ที่แสดงออกผ่านความเชื่อ และศรัทธาจนกลายเป็นประเพณี-วัฒนธรรมทางสังคม

สำหรับแนวทางแก้ไข เรียงลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ คือ 1) คณะสงฆ์จังหวัด เชียงใหม่ ต้องทบทวน และปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการการบริหารงาน และการปกครอง 2) ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและส่งเสริมบทบาทของศาสนทายาทท้องถิ่น 3) ทุกภาคส่วนต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาของสงฆ์ให้ สอดคล้องและเป็นที่ยอมรับของสังคม

แต่แนวทางแก้ไขที่ข้างต้นก็เป็นแนวทางกว้าง ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางที่ควรทำ คือ 1) คณะสงฆ์ต้องจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญให้ครอบคลุมทุกอำเภอ 2) วัดทุกวัดต้องมีทุนนิธิเพื่อเป็นค่าโดยสาร อาหารและค่าเทอมสำหรับพระภิกษุและสามเณร ที่เรียนหนังสือ

The thesis entitled "The Crisis of Decreasing Number of Monks and Novices in Chiang Mai " is aimed at study in the causes and effects of the crisis of decreasing of Buddhist monks and novices in Chiang Mai and its resolution.

The thesis is composed of two parts, That is, documentary and field-works. The target groups of study are 1) Buddhist monks (Sangha administrator, ecclesiastical school administrators abbots and ordinary monks) 2) Novices and 3) General people (deacon, Parents and youth) in the area of Muang District, Chiang Mai totally 180. By the means of multirandom samplings. The dept interview is conducted. The result of discovery was shown in descriptive ways with tables.

The main study was revealed that causes of decreasing of Buddhist monks and Novices in Chiang Mai respectively are as followings, 1) the changes of value and attitude of ordination 2) the change of social and economic condition 3) the promulgation of education act 2542 B.E. which enforcing compulsory education for 12 years.

The main effects of the decreasing of Buddhist monks and novices in Chiang Mai are as following respectively, 1) to be short of religious successory in community 2) there is some change on value and aim of ordination 3) to be short of monks and novices – monk attendant, who will conduct ceremony.

There is some similar tone of cause and effect in both documentary and field-work research, however when focusing on local contact related to way of lives backing up by faith repressing themselves in the name of tradition and culture some change was found.

The resolution in the wider sense are suggested as followings: 1) Chiang Mai sangha administrative should review and modify form and method of administration 2) All parties must be invited to participate in restoration and promotion of religious personals. 3) All pasties must encourage and support Sangha administrations in developing ecclesiastical education to be responsive to and accepted by society.

In the narrower sense and urgently, the suggestions are 1) Sangha administrative should provide general ecclesiastical education in every district. 2) All temples should raise foundation for busfair and tuition-fee for monk and novice students.